

Innledning

SVs hovedsaker nasjonalt og lokalt i kommunevalgperioden 2015-2019 kan samles under fire hovedpunkter:

- Folkestyre og lokal tillitsreform
- Mennesker, ikke marked
- Klimahandling lokalt
- En feministisk kommune

I SV-kommunen løses de viktigste samfunnsoppgavene i fellesskap, og vi prioriterer velferd til alle ut fra de behov den enkelte har. SV-kommunen tar vare på miljøet, og legger føre var-prinsippet til grunn. SV-kommunen er en internasjonalt orientert kommune, og det drives et aktivt arbeid for likestilling og inkludering.

Vestfold SV vil at fylkett vårt skal være et fylke med mange arbeidsplasser, et solid bolig, utdannings- og kulturtilbud – og med rekreasjonsmuligheter tilpasset de behov den enkelte borger har ut fra hva naturen selv tillater. Innenfor alle samfunnssektorer vil Vestfold SV stå for en politikk som bygger på de fire hovedpunktene som er sikkert innledningsvis.

Klima og energi

FNs klimapanel har dokumentert at menneskeskapt utslipp har gitt økning av temperaturen i atmosfæren. Dette medfører endringer i globale vind- og nedbørskorridorer og havstrømmer. I sum fører dette til dramatiske endringer for ulike regioner på jorda. Norge - og vi i Vestfold - skal ta vårt ansvar for denne globale utfordringen – og gjøre noe med den. I fylkeskommunen og i de enkelte Vestfold-kommunene vil SV derfor stå i spissen for å redusere klimagassutslippene, sikre naturmangfoldet og redusere vårt økologiske fotavtrykk på omgivelsene. Det vil påvirke alle områder av politikken, men særlig næringspolitikk, transport, arealpolitikk, avfalls- og forurensningspolitikk.

Storparten av akutt forurensning i Vestfold kommer fra skipstrafikk og industri. Samtidig ser vi at flere vassdrag og fjordområder er forurenset fra urensset kloakk og fra landbruk. Dette er det både et kommunalt og et fylkeskommunalt ansvar å gjøre noe med. Alle kommuner i Vestfold har utarbeidet klimaplaner – med oppfølgende handlingsplaner. Fylkets rolle blir å koordinere tiltak, veilede kommunene med kompetanse, styrke næringslivets klimafaglige kompetanse, skape møteplasser mellom offentlig og privat sektor, og å fange opp og formidle FoU- kunnskap og ny innovasjon.

Vestfold SV vil arbeide for at:

- ⌚ alle nye offentlige bygninger skal bygges som tilnærma nullenergibygg
- ⌚ all bruk av fossil energi til oppvarming i offentlige bygg erstattes med fjernvarme eller direkte oppvarming basert på avfallsgjenvinning, bioenergi eller jord-/vannvarme. De samme kravene skal stilles ved nye bolig- og næringsprosjekter. Elektrisk strøm kan unntaksvis brukes i tilnærma nullenergibygg, gjerne da kombinert med solenergi.
- ⌚ energiplanlegging har som mål at lokalsamfunn kan bli selvforsynt med energi
- ⌚ energiplanlegging kommer inn i alle nye byggeprosjekter og er en del av vurderingene når det gjelder arealdisponering
- ⌚ energiforbruket skal reduseres, bla. gjennom bevilgninger til energiøkonomisering. Den beste energien er den som ikke blir brukt
- ⌚ det store potensialet som bioenergi fra skogvirke har i vårt fylke, utnyttes bedre. Dette er en energikilde som mer enn de fleste andre vil kunne danne et regionalt prismarked fristilt fra det generelle internasjonale energimarkedet.
- ⌚ SV vil fremme treverk som byggemateriale, og økologiske byggemetoder generelt.
- ⌚ fylket tar en lederrolle innen solfangere, varmepumpe-energi, småskala

vindenergianlegg og for å utvikle et vestfoldnett for el- drevne kjøretøy og produksjon av biogass.

- Ⓟ Den nterkommunale beredskapen mot akutt forurensning styrkes
- Ⓟ losplikt med bording ved Færder opprettholdes
- Ⓟ alt utslipp av kloakk direkte til vassdrag og hav saneres. Det må stilles krav til landbruket for å stoppe tilsiget av forurensning til vann. Det gjelder bl.a. krav om rand-vegetasjon mot vann.

Arealpolitikk

Vestfold er et svært tett befolket fylke, med bosetting konsentrert ved kystsonen sør for raet. Antallet innbyggere i Vestfold vil øke sterkt i årene som kommer. Det er en vekst som gir oss muligheter til å utvikle gode og bærekraftige lokalsamfunn, men som også gir oss store miljømessige utfordringer. Presset på utbygging ved byene skaper store utfordringer og konflikter når det gjelder jordvern. Nedbygging av dyrka mark er et av fylkets alvorligste miljøproblem i et langsiktig perspektiv.

Kysten i Vestfold benyttes til rekreasjonsområde av befolkningen i Vestfold og i landet for øvrig, og det er derfor stort behov for å bevare det som er igjen av natur langs kysten. For SV er det viktig å legge opp til en arealpolitikk som bevarer grønne områder, både friområder og landbruk. Byene, tettstedene og bygdene i Vestfold skal være attraktive og livskraftige.

SV vil føre en arealpolitikken som legger opp til et utbyggingsmønster med redusert behov for transport. Det vil si at det er en nærhet mellom boliger, arbeidsplasser og service. Samtidig vil vi føre en arealpolitikk som styrker den store satsinga på utbygging av jernbanen i Vestfold, slik at flere boliger bygges på «brukt jord» i gang- og sykkelavstand til jernbanestasjonene.

Høyproduktiv jord skal brukes til å dyrke mat. SV støtter den Regionale planen for bærekraftig arealpolitikk som slår fast at veksten i hovedsak må skje i byene, i områder hvor befolkningen i mindre grad er avhengige av bil, hvor arbeidsplasser, offentlige og private tjenester er tilgjengelige med gange, sykkel eller kollektiv.

SV vil arbeide for at:

- Ⓟ handlingsplanen for bevaring av kystsonen i Vestfold, vedtatt i 2014 følges opp og legges vekt på å få etablert kyststier nær kysten gjennom hele Vestfold.
- Ⓟ fylkeskommunen er pådriver for kommunenes oppkjøp av strandeierdommer og gir finansiell hjelp via Oslofjordens friluftsråd.
- Ⓟ skogsområder med særpreget vekst og kulturlandskap ivaretas gjennom overordnede verneplaner.
- Ⓟ samarbeidet med Fylkesmannen om arealplanarbeid styrkes.
- Ⓟ fylkeskommunens rett til innsigelser ved byggesaksarbeid styrkes, og at fylkeskommunens kompetanse til arbeidet opprettholdes.
- Ⓟ Stopp i omdisponering av dyrkbar jord til bolig eller næringsområder.

Infrastruktur

Norge har forpliktet seg internasjonalt til at forbruket av drivstoff knytta til transport skal stabiliseres på 1998-nivå. Det betyr at transportsystemet i Vestfold må legges om slik at biltrafikken ikke vokser, at kollektivtrafikken blir mer attraktiv gjennom flere og raskere avganger, og at det satses mer på jernbane som er både mer samfunnsnyttig og økonomisk og miljømessig mer lønnsomt enn en storsatsing på vei. SV vil samhandle med Vestfolds befolkning, ulike organisasjoner og Storting/regjering slik at vi får gjennomført jernbanesatsingen i Vestfold.

Fylkeskommunen er i dag eier av Vestviken Kollektiv Trafikk (VKT) som er fylkets eget

transportselskap. SV vil forsvare eierskapet og sørge for at selskapet gis økonomiske muskler til å gjennomføre vår ambisjon på kollektivsatsingen .

En av fylkes største arbeidsplasser, Høgskolen i Buskerud og Vestfold , er lokalisert på Bakkenteigen, som er lite sentrumsnært og derfor genererer mye biltrafikk. Her må fylkeskommunen spesielt legge til rette for gode kollektivtrafikktilbud, både av miljømessige grunner, og for å gjøre høgskolen til en enda mer attraktiv studie- og arbeidsplass.

SV støtter prinsippet om vegprising og rushtidsavgift. Vi mener bilistene må betale for bruken av nye veger og at deler av inntektene fra bompenger må overføres til styrking av kollektivtrafikken.

Det fraktes i dag altfor mye gods på vei i Norge. Dette er lite miljøvennlig og skaper farlige situasjoner i trafikken. Målet må være at en større andel av godstransporten skjer med skip og jernbane, noe som krever opprustning både av jernbanenettet og havner, og at det legges til rette for løsninger som gjør et skifte mellom transportformer enklere.

Det arbeides nå med ulike planer for en kryssing av Oslofjorden. SV mener denne veiforbindelsen vil generere mer biltrafikk og er skeptisk til videre planlegging. Uansett mener SV at utredningsarbeid om ulike alternativ for en Oslofjordforbindelse må ha med en jernbanetrasé

SV vil arbeide for at

- ⌚ vedlikehold av de veiene vi har i fylket prioriteres framfor bygging av nye og kostbare veiprojekt
- ⌚ gang- og sykkelveier, trafikkisikring og universell utforming prioriteres
- ⌚ det utvikles høyhastighetstog som kan konkurrere på innlandsmarkedet.
- ⌚ kollektivtilbudet skal bli et mer reelt alternativ for flere enn i dag
- ⌚ tog- og et busstilbud er så godt og rimelig at f.eks. barnerike familier ikke behøver å bruke bil
- ⌚ VKT og NSB samarbeider om bruk av felles billetter, slik at overgang mellom buss og tog blir enklere.
- ⌚ muligheten til gods over sjø og i kombinasjon med jernbane styrkes.
- ⌚ Horten jernbanestasjonen legges tilBorre/ Bakkenteigen. Inntil dette skjer, må det legges til rette for flere shuttlebussavganger mellom høgskolen og Skoppum.
- ⌚ Vestfold søker å komme inn under regjeringens satsing på miljøvennlige byområder.
- ⌚ ladestasjoner for el-bil blir lett tilgjengelig, og at avstand mellom dem er brukervennlig.
- ⌚ alle utredningsalternativ ved en eventuell Oslofjordforbindelse inkluderer utredning av en jernbanetrasé

Sandefjord lufthavn, Torp

Vestfold fylkeskommune er medeier i Sandefjord lufthavn, Torp. Vestfold SV mener fylket skal beholde denne eierposisjonen, og at Telemark/Agderfylkene kan komme inn på eiersiden. Sandefjord lufthavn er en suksess for passasjerer og næringsliv. Veksten er imidlertid ikke uproblematisk. Flyplassdrift fører med seg store miljøulemper, bl.a. utslipp av CO2 og nitrogendioksid som bidrar til økt drivhuseffekt. Der Torp brukes som alternativ for Gardermoen, kan det imidlertid bety redusert forurensning fra veitrafikk Vestfold SV mener at selskapet må benytte sin eierposisjonen til å hindre at flyplassen brukes av selskaper som bedriver sosial dumping eller har manglende faglige rettigheter for de ansatte. SV ønsker generelt at bruk av tog skal erstatte økt flybruk på mellomlange distanser, for å redusere CO2 utslipp.

SV vil arbeide for at

- ⌚ det skal stilles krav som hindrer sosial dumping, til selskaper som bruker flyplassen

- Ⓢ det stille som ufravikelig krav til bygging av en eventuell ny terminal på østsiden av flyplassen at denne kombineres med togstasjon

Næring

Regjering og Storting har et overordnet ansvar for å sikre høy sysselsetting i landet. Statlige myndigheter må derfor bruke politiske, økonomiske og forhandlingsmessige midler for å bidra til å øke forskning og utvikling som kan gi nye arbeidsplasser. Staten kan sammen med fylkene og kommunene, LO og NHO skape allianser som bidrar til full sysselsetting.

Vestfold er et av landets hovedområder for utvikling av mikroteknologi og tyngre spesialisert industri. Fylket har også stor skog- og jordbruksproduksjon. Vestfold- jordbrukets bidrag til den nasjonale matproduksjon er betydelig. Vestfold har over 20 % av landets matkornproduksjon og er landets største grønnsaksfylke. Fylket har også andre råvarer og halvfabrikata som for eksempel naturstein, og aluminium, Fylket har allerede stor produksjon av bearbeidede matprodukter, men denne kan økes ytterligere. Også andre naturprodukter bør i langt større grad videreføres i fylket.

I tillegg er næringslivet og den offentlige sektoren en aktiv bruker av ny teknologi og mange bransjer er representert med virksomheter som er sterke teknologisk og kvalitetsmessig. Fylket har en høgskole som utdanner høgt kvalifisert arbeidskraft både til offentlig og privat sektor, samtidig som den som er en viktig forskningsinstitusjon, ikke minst innenfor teknologiske fag.

Likevel er det mange som opplever at fylket har langt færre arbeidsplasser enn ønskelig. Mange, særlig unge og eldre, kan ha vanskeligheter med å få et passende arbeid. Ungdommer sliter med å få lærlingplass og med å få fagbrev som kan styrke mulighetene for fast ordinært arbeid.

Vestfold SV mener det er nødvendig å styrke arbeidet med næringsutvikling og arbeidsplasser i fylket. Vi vil satse mer på innovasjon og utvikling i eksisterende virksomheter i samarbeid med aktuelle bransjer og med fagmiljøene ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Samarbeid mellom stat/fylke/kommuner og partene i arbeidslivet, LO og NHO er helt avgjørende for videre framdrift i næringsutviklingen i fylket. SV vil støtte de prosesser som bygger opp under en slik næringsutvikling.

SV vil følge opp arbeidet når det gjelder grønn verdiskapning, energi og miljø. SV mener dette kan bidra til en ny og mer bærekraftig næringsutvikling.

SV vil arbeide for at

- Ⓢ bedrifter som jobber med utvikling og produksjon av miljøteknologi og energisparing får bedre finansieringsmuligheter gjennom det offentlige virkemiddelapparatet.
- Ⓢ det satses mer på å utvikle flere arbeidsplasser og produkter av avfall og gjenvinning.
- Ⓢ Vestfold fylkes næringspolitiske handlingsplan initierer arbeid for etablering av industri og logistikkvirksomheter i tilknytning til de moderne havnene som finnes i noen av Vestfolds kommuner.
- Ⓢ vi skal ha et landbruk basert på en variert bruksstruktur for å sikre trygg mat, god dyrevelferd og et variert og åpent kulturlandskap. SV vil beholde konsesjonsloven og offentlig styring med landbruksnæringen.
- Ⓢ produksjon og videreføring av spesielle matvarer, nisjemat og kvalitetsmat økes, slik at mangfoldet av matvarer til forbrukerne styrkes, og sysselsettinga i jordbruket opprettholdes. Målet er å bevare levende bygder i hele fylket, og å beholde kompetansen innenfor matproduksjon
- Ⓢ omfanget av økologisk jordbruk økes gjennom politiske og økonomiske incentiver

Likestilling

Vestfold SVs mål er at kvinner og menn skal kunne leve som likestilte og likeverdige innbyggere i Vestfold. I dag vet vi at byrder og goder er systematisk skjevfordelt i samfunnet, at kvinner lønnes lavere enn menn for arbeid av lik verdi, at færre kvinner enn menn innehar lederstillinger, og at kvinner i større grad enn menn har ansvar for ulønnet omsorg for barn, syke og eldre. Dette ønsker SV å gjøre noe med. Ettersom 80 prosent av de ansatte i kommunene er kvinner, vil en styrking av lønn og rett til heltidsstillinger i de tradisjonelle kvinnedominerte yrkene være et likestillingsløft og føre til at flere vil finne det attraktivt å gå inn i de viktige velferdsyrkene. Likelønn og heltidsstillinger er avgjørende for den enkeltes mulighet til å ta frie valg og være økonomisk uavhengighet.

God velferdspolitik er også god kvinnepolitikk. Kvinner er mest avhengig av en god velferdsstat, enten som brukere eller som ansatte. Gode, trygge, rimelige, offentlige tjenester er nødvendig for kvinners deltakelse i arbeidslivet og for et godt privatliv.

SV vil arbeide for at

- Ⓟ likelønn og rett til heltidsstillinger i fylkeskommunen blir en realitet
- Ⓟ privatisering av velferdstjenester som truer arbeidstakeres lønn- og pensjonsvilkår stoppes.
- Ⓟ inkludering av minoritetskvinner i arbeidslivet bedres, bl.a. ved tilrettelegging av informasjon .
- Ⓟ kjønnskvoltering i alle offentlige råd og utvalg ivaretas
- Ⓟ tildeling av kulturmidler og utviklingsmidler også ivaretar et likestillingsperspektiv.
- Ⓟ vi oppnår en jevnere kjønnsfordeling mellom kvinner og menn i lederstillinger i fylkeskommunen
- Ⓟ Samarbeid med familievoldkoordinatoren ved Vestfold Politidistrikt opprettholdes
- Ⓟ sikker finansiering av viktige tiltak som ivaretar kvinner, menn og barn som utsettes for voldelige handlinger, slik som i krisesentrene.ivaretas
- Ⓟ det foretas en gjennomgang av hvordan Vestfolds asylmottak sikrer kvinner og barns rettigheter og trygghet mot vold og overgrep.

Utdanning

Videregående skoler er den mest omfattende virksomheten fylkeskommunen har ansvar for. Hensikten med utdanningssystemet må være å utvikle skoler som gir trygt læringsmiljø, elever som viser godt læringsutbytte, kontroll over eget liv og nysgjerrighet enten de sikter mot videre utdanning eller ønsker å gå ut i arbeidslivet med den kompetansen som et moderne næringsliv etterspør. Skolens viktigste ressurs er lærere som er oppdatert og dyktige både faglig og pedagogisk. Læreren er avgjørende for den enkelte elevs læringsutbytte, og det er derfor viktig at læreren får tid nok til hver enkelt elev.

Frafall av elever i videregående opplæring er urovekkende høyt og en utfordring SV tar alvorlig. Tettere oppfølging av den enkelte elev kan bidra til at flere ungdommer består og gjennomfører videregående utdanning. God rådgiving og skikkelig innføring i ulike linjevalgs krav og muligheter vil også kunne bidra til at den enkelte elev velger rett utdanning med tanke på evner, interesser, framtidsplaner og mulighet til å lykkes. For å kunne gi rett veiledning av elever som skal inn på videregående skoler, må også rådgivernes rolle i grunnskolen gis en mer framskutt posisjon. Skal skolehverdagen fungere godt for den enkelte elev, må tilretteleggingsfunksjonene være av høy kvalitet. Det forutsetter gode arbeidsvilkårene for bibliotekarer, helsesøstre, rådgivere og andre sosiale støttefunksjoner, og at disse yrkesgruppene også får mulighet til faglig påfyll. SV går mot etablering av private, kommersielle skoler som vil svekke fellesskolen og bidra til økt klasseforskjell i utdanning.

SV vil arbeid for at

- Ⓢ en desentralisert skolestruktur opprettholdes.
- Ⓢ det ikke skal være flere enn 30 elever i klassen i allmennfag, og 15 i yrkesfag
- Ⓢ det skal være helsesøstre på alle skoler med minst en halv stilling pr 500 elever
- Ⓢ vikarbehov ved lærernes videreutdanning i sin helhet skal dekkes inn.
- Ⓢ det i størst mulig grad tilsettes bibliotekarer i heltidsstillinger ved de videregående skolene
- Ⓢ innføringsklasser for innvandrere med kort botid i Norge opprettholdes
- Ⓢ fylkeskommunen skal være pådriver når det gjelder oppretting av lærlingplasser. Ved tildeling av offentlige oppdrag etter anbud, skal dette gis kun til firmaer/næringsbedrifter som har aktive lærlingplasser.
- Ⓢ arbeidet mot frafall i videregående opplæring, videreføres og intensiveres.

Kultur

SV mener kultur har en egenverdi for den enkelte innbygger i fylket.. Gode kulturtilbud bidrar også til at flere ønsker å bosette seg i fylket vårt, styrker reiselivsnæringa og er viktig i et folkehelseperspektiv. Vestfold SV vil derfor støtte opp om kunst og kultur fordi vi mener det gjør fylket vårt til et godt sted å være.

Vestfold er et rikt kulturfylke som gir mange muligheter. De mange tusener som besøker Haugar, Midgard og andre museer, skal møte en kulturarv og et kulturelt uttrykk for samtiden som gjør dem i stand til å se sine røtter, møte hverdagen, stimulere sansene og gi drømmene flukt. Biblioteket skal gi alle et gratis lett tilgjengelig tilbud om kunnskap og opplevelse. Tilgang på informasjon er viktig for et reelt demokrati og like muligheter for borgerne. Det betyr tilgang til bøker, aviser, tidsskrifter og databasert informasjon. Like viktig for lokalsamfunnene og folkestyret er det å ha en møteplass som biblioteket er. Biblioteket er den offentlige kulturformidleren som brukes av flest innbyggere. SV ønsker derfor å øke ressursene til bibliotekvirksomhet slik at tilbudet blir godt når det gjelder både skjønnlitteratur og sakprosa, informasjonsteknologi, visuelle opplevelser, musikk o.l.

Vestfold SV vil legge spesielt til rette for at barn og ungdom får tilgang til kulturopplevelser, bl.a. gjennom ”den kulturelle skolesekken” og eldre gjennom ”Den kulturelle spaserstokken”. Kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle, slik at flest mulig kan delta, samtidig som kunstnernes inntektsgrunnlag sikres.

SV bidro sterkt til etableringen av Viken Filmsenter for å styrke Vestfold som filmfylke. SV vil satse videre på det regionale filmsenteret sammen med andre fylker ved Oslofjorden. SV er positive til å få vikingsteder i Vestfold inn som en del av vikingsatsingen på UNESCOs verdensarvliste. Vestfold som vikingfylke skal fortsatt være satsingsområde.

Profesjonelle ensembler og arenaer for utøvende kunstnere er viktige kulturbærere for regionen. Vestfold fylkes eierskap i Teater Ibsen A/S, bør derfor opprettholdes. SV legger særlig vekt på å utvikle teateret for å få etablert et produksjonssenter for både profesjonell scenekunst og amatørteater for barn og ungdom i Vestfold i tilknytning til avtalen med Papirhuset. Vestfoldfestspillene er fylkets største årlige satsing på formidling av profesjonell musikk og andre kunstuttrykk. Over tid må imidlertid ikke festspillene bli et byfenomen, men beholde profilen som hele fylkets festspill.

Idretten er en viktig del av kulturbegrepet. SV mener at det offentlige har ansvar for at alle får tilgang til idrettsanlegg, uavhengig av hvor man bor. Idrettsanleggene skal ha universell utforming og arealer til nærmiljøanlegg skal sikres i kommunale planverk. Idretten og all frivillig aktivitet, utgjør en av samfunnets viktigste ressurser. SV legger vekt på at frivillig sektor må være uavhengig, og at offentlige tilskudd gjøres uten bindinger ut over organisasjonens formål.

Musikkorpene må også sikres samme vilkår som idretten blant annet ved at de sikres tilgang til rimelige og tilrettelagte øvingslokaler blant annet ved at det bygges flerbrukshaller.

SV vil arbeid for at

- ⌚ det innføres et kulturkort for ungdom som omfatter alle kulturaktiviteter i regi av fylkeskommunen.
- ⌚ det settes krav om rabatt for ungdom eller gratis tilbud for ungdom til arrangement som fylkeskommunen støtter økonomisk
- ⌚ Litteraturhus-bibliotek Vestfold støttes
- ⌚ bokbuss-tilbudet gjenoprettes i samarbeid med kommunene.
- ⌚ nye idrettshaller som bygges i fylket, blir såkalte flerbrukshaller der flere kulturuttrykk gis mulighet for øvelse.
- ⌚ Støtten til Teater Ibsen og samarbeidet med Papirhuset opprettholdes
- ⌚ Vestfoldfestspillene skal utvikles med arrangementer over hele fylket, både i byene og i andre spillesteder som understreker Vestfolds egenart.

Fylkespolitikere som gode arbeidsgivere

Vestfold fylkeskommune er en av fylkets største arbeidsgivere, med ansvar for nesten 2000 arbeidstakere. Politikerne er øverst ansvarlig for alle ansatte. SV vil føre en personalpolitikk som inkluderer faglige rettigheter og en lønnspolitikk som skal ivareta alle lønnstakergrupper. I enkelte tilfelle kan særlige hensyn tas i bruk, da særlig overfor arbeidstakere hvor det forutsettes særlig kompetanse eller hvor det er ønskelig ut fra et kvinnesperspektiv. Alle inngåtte ansettelses- og lønnsavtaler skal være offentlig tilgjengelige. SV vil at fylkeskommunen til enhver tid skal sikre de ansattes rettigheter gjennom fagorganisasjoner og deres representasjon i råd og utvalg. Ytringsfrihet for den enkelte arbeidstaker skal sikres gjennom en åpenhet og ved gode etiske retningslinjer. SV er alvorlig bekymret for hverdagsstresset, jaget på jobben og enkeltmenneskets følelse av ikke å strekke til. 1 million nordmenn opplever helseplager på grunn av stress på jobben. Den tidsklemma som det moderne menneskets står overfor, er en alvorlig trussel mot livskvalitet, miljøet og verdiskaping.

Et inkluderende arbeidsliv er en selvsagt forutsetning for SV i vår rolle som arbeidsgiver.

SV vil at fylkeskommunen alltid innkaller til intervju kvalifiserte kandidater med minoritetsbakgrunn eller funksjonsnedsettelse. Mennesker med funksjonshemninger skal sikres mulighet til likeverdig arbeidsdeltakelse, og kravet til universell utforming skal ligge som en forutsetning for all fylkeskommunal virksomhet. SV vil at fylkeskommunen skal fortsette å være IA-bedrift og ha et eget program for atferingsvirksomhet for egne ansatte.

SV vil arbeide for at

- ⌚ fylkets likelønnspolitikk blir en realitet
- ⌚ det i samarbeid med fagforeningene utvikles at arbeidstilbud der flest mulig skal tilbys heltidsstillinger
- ⌚ fylkeskommunen starter et prøveprosjekt med sekstimers arbeidsdager.
- ⌚ fylkeskommunen fører en arbeidsgiverpolitikk, der kvalitet ikke bare måles ut fra effektivitet og produksjonsmål, men også ut fra hvilken energi den enkelte arbeidstaker får og viser gjennom trivsel, kreativitet og arbeidsglede.
- ⌚ ordningen med arbeidsrettet atfering for ansatte bør forsterkes
- ⌚ tilbudet om etter- og videreutdanning til de ansatte styrke.
- ⌚ kvinneandelen av ledere i fylkeskommunen økes
- ⌚ ansettelser bidrar til flerkulturelle arbeidsplasser.
- ⌚ fylkeskommunen utvikler et program for en kvalitativ livsfasepolitikk der arbeidstakere med lang erfaring og solid kompetanse ivaretas på en slik måte at de som ønsker det kan stå

lenger i arbeidslivet og dele sine erfaringer med nytilsatte.

- ⌚ ansatte i fylkeskommunen skal ha heltid som rettighet, og deltid som mulighet.

Fylkeskommunen som oppdragsgiver

Fylket kjøper varer og tjenester for mange millioner kroner og kan i kraft av dette legge aktive føringer for et seriøst arbeidsliv i fylket. Alle parter er best tjent med en konkurranse som skjer på like vilkår. SV mener at kommuner og fylkeskommuner skal ha nulltoleranse for sosial dumping og ha en aktiv oppfølging av bestemmelsene i forskrift om lønns og arbeidsvilkår for offentlige anskaffelser. Fylket og fylkeskommunale selskap skal følge bestemmelsene i Forskrift om Lønns og arbeidsvilkår for Offentlige anskaffelser - ILO konvensjon nr. 94. alle anbudskontrakter inneholder bestemmelser om at det kun er leverandører, entreprenører (og ev. underentreprenører), som lønner sine ansatte i samsvar med landsomfattende tariffavtaler som kan få fylkeskommunale oppdrag. De må i tillegg være medlem av "StartBank" (offentlig informasjon om virksomheter), kunne legge fram utvidet skatteattest og HMS-erklæring. De må også oppfylle "Lærlingklausul" og "Anti-kontraktørklausul" gitt i anbudsdokumentene. SV vil at alle fylker og kommuner skal nekte å benytte leverandører, entreprenører og eller underentreprenører - som forsøker å hindre at ansatte organiserer seg, eller nekter å inngå landsomfattende tariffavtale. Oppstår en slik situasjon skal fylkeskommunen, som oppdragsgiver, snarest mulig varsle om oppsigelse av den tidligere inngåtte avtale.

SV vil sørge for å utvikle et system som påser at lover og offentlige regler overholdes når oppdrag skal utføres eller settes bort. Systemet må også ta inn bestemmelser som hindrer bruk av useriøse aktører, hindrer svart arbeid og svarte leveranser. De offentlige tilsynene må forsterke samarbeidet seg imellom, slik at det blir større risiko for å bli tatt hvis man driver sosial dumping, skattesnyteri eller annen økonomisk kriminalitet.

SV vil arbeide for at

- ⌚ bruken av private aktører begrenses i tilfeller der det offentlige kan levere tjenester av god kvalitet.
- ⌚ fylkeskommunen og fylkeskommunale selskaper har nulltoleranse for sosial dumping
- ⌚ fylket og fylkeskommunale selskaper bare benytter entreprenører som følger norske lover og bestemmelser som gjelder i arbeidslivet.
- ⌚ Skiensmodellen innføres ved inngåelse av bygg og anleggsoppdrag

Trygge lokalsamfunn

Det foregår mye bra skadeforebyggende arbeid i Vestfold i dag. Vi er likevel overbevist om at det er mulig å redusere antallet ulykker og skader, også vold blant barn og unge, herunder betydelig. Vi vil derfor at fylkeskommunen skal intensivere sitt arbeid med å få flere kommuner med i WHO-konseptet "Trygge lokalsamfunn". Dette vil kunne føre til at kommunene sammen med fylkeskommunen systematisk jobber med ulykkes- og skade-forebygging. Utgangspunktet for denne måten å jobbe på er tverrfaglig og tverretatlig satsing, fylkeskommunens rolle som koordinator, inspirator og medspiller er derfor avgjørende.

Levekårene i Vestfold som fylke og i fylkeskommuner er dårlige, og dårligere enn i sammenlignbare fylker og kommuner. Dette betyr at de sosiale og økonomiske forskjellene er større her enn i landet for øvrig.

Vestfold SV vil aktivt jobbe for utjevning av sosiale og økonomiske forskjeller i fylket, og et instrument for å oppnå dette kan være kommunal eiendomsskatt.

SV vil arbeide for at

- ⌚ arbeidet med å få flere kommuner med i WHO-konseptet "Trygge lokalsamfunn"

intensiveres.

- ⌚ fylkeskommunen videreutvikler sin koordinerende rolle i det skadeforebyggende arbeidet i fylket

Folkehelse

Fylkeskommunen som en viktig aktør i folkehelsearbeid, er lovfestet. Vestfold SV ønsker derfor å påvirke politikken i fylkeskommunen slik at folks helse og deres sosiale og økonomisk trygghet blir ivaretatt. Det er viktigere å forebygge enn å reparere.

Folkehelsearbeid i form av partnerskapsavtaler med kommuner og organisasjoner er en valgt strategi i Vestfold. Folkehelsearbeid er sektorovergripende. Gode oppvekstforhold, gode skoler, trygge arbeidsplasser, mulighet til rekreasjon og variert kulturtilbud er alle faktorer i folkehelsearbeid. For SV vil en generell utjavningspolitikk derfor alltid være det viktigste tiltaket i folkehelsearbeidet.

Friluftslivet er viktig for folks fysiske og psykiske helse og trivsel og er en viktig del av norsk kultur. Friluftsliv øker forståelsen for sammenhengen mellom mennesker og natur, og dermed for de store miljøutfordringene. Det offentlige har en viktig oppgave i å tilrettelegge for aktiviteter i naturen. Friluftsliv omfatter alt fra den lille turen i nabolaget til lange fjellturer. Alle skal ha mulighet for friluftsliv. I en undersøkelse i 2006 svarte 82 prosent av innbyggerne i Vestfold at turgåing og friluftsliv er den aktivitetsformen de bedriver mest.

Flere kommuner i Vestfold er med i Oslofjorden Friluftsråd som gjør en viktig jobb i å tilrettelegge for friluftsliv i kystområdet. Vi trenger imidlertid et lokalt Friluftsråd som kan tilrettelegge for økt friluftsliv også i de flotte områdene innafor kystsonen. SV vil ta initiativ til å opprette et slikt Friluftsråd som kan samordne innsatsen fra Fylkeskommunen, kommunene og frivillige organisasjoner som i dag gjør en stor innsats i å kjøre opp skiløyper, vedlikeholde og merke stier osv. Friluftsrådet skal ikke bare tilrettelegge for friluftsliv, men også være ansvarlig for tiltak som sørger for at flere kommer seg ut i skog og mark!

I nærområdene er det viktig at kommunene legger opp til turstier som er tilgjengelige både med barnevogn, rullestol – eller med blindestokk!

Idretten er og en viktig bidragsyter til god folkehelse blant barn og ungdom, og det å stimulere/støtte idretten i fylket vil opprettholde den aktiviteten som skjer hver eneste dag i Vestfold

SV vil arbeide for at

- ⌚ partnerskapsavtalene med kommuner og organisasjoner videreføres og at kommunene til å opprette og utvide stillinger som folkehelsekoordinatorer.
- ⌚ Støtte utvikling av idrettsanlegg for folkeidrett og barn og unge
- ⌚ Opprette et eller flere friluftsråd i samarbeid med kommunene og frivillige organisasjoner.
- ⌚ fylkeskommunen sammen med kommunene legger opp til turstier som er tilgjengelige både med barnevogn, rullestol – eller med blindestokk!
- ⌚ alle innbyggere har reell tilgang på nødvendige og forsvarlige helsetjenester i offentlig regi, inkludert rusavhengige og mennesker med psykiske problemer

Tannhelse

Fylkeskommunen har ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten i Norge. Alle i gruppa 0 til 18 år, bosatte i institusjon og andre prioriterte grupper har krav på gratis tannbehandling. Fra regjeringen er det kommet signaler om at flere grupper skal komme inn under ordningen. SV vil arbeide for at Vestfold fronter denne utviklingen, og at gratis tannhelse på sikt skal være en lovfestet rettighet for alle.

Den offentlige tannhelsetjenesten i Vestfold er organisert med klinikker i hele fylket, men ikke i alle kommuner. Klinikstrukturen må organiseres slik at den gir god tilgjengelighet for alle brukere både når det gjelder avstander og universell utforming. Høy faglig og spesialisert kompetanse er nødvendig. Det er derfor viktig at fylkeskommunen driver en aktiv rekrutterings- og personalpolitikk.

SV vil arbeide for at

- ⌚ gratis tannhelsetjenester blir en lovfestet rettighet for alle
- ⌚ god tilgjengelighet for brukerne av tannhelsetjenesten
- ⌚ en aktiv rekrutterings- og personalpolitikk som sikrer høy kompetanse i tannhelsetjenesten.

Fylkeskommunens framtid

Det foregår for tiden en omfattende debatt om ny kommunal organisering i Norge. SV vil forsvare den nasjonale modellen med tre folkevalgte nivåer; kommune, fylkeskommune og storting. Fylkeskommunen har ikke en egen rolle i diskusjonen om kommunestruktur.

For Vestfold SV er det viktig å ha en kommunestruktur som støtter opp under en arealpolitikk som fører til redusert biltrafikk og som ikke fører til omdisponering av dyrkbar jord. Da må strukturen bygge opp under den etablerte bystrukturen i fylket og legge til rette for fortetting i etablerte sentra.

SV sier ikke nei til en grundig debatt om kommunestruktur og fylkeskommunens framtid. Debatten må imidlertid være basert på fakta og folks vilje, uttrykt gjennom folkeavstemninger. SV er positivt innstilt til å diskutere fylkeskommunen inn i større nasjonale regioner.